

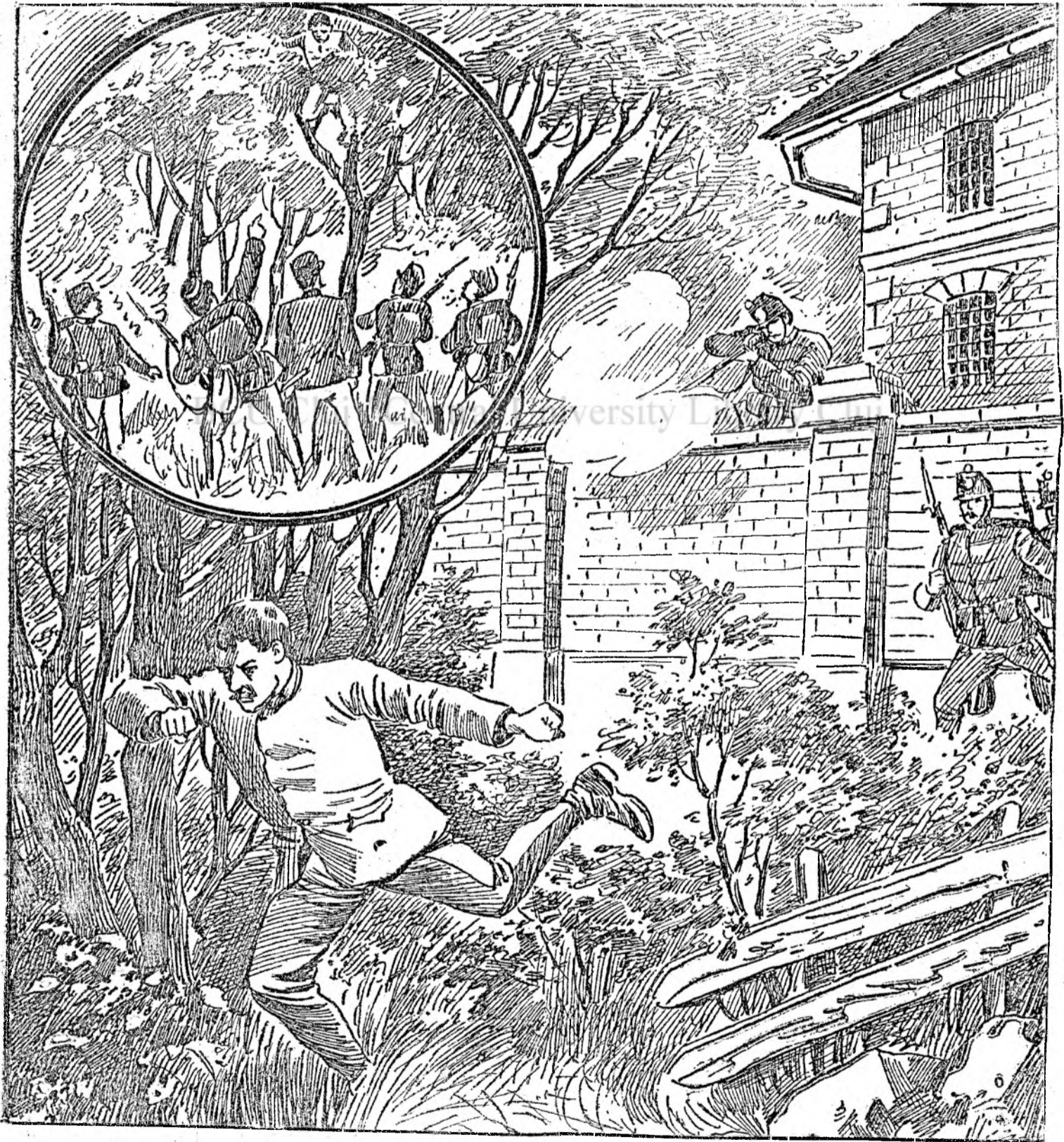
FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an 4 cor. 40 bani.
 Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
 România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia” N. Meltzer, Sibiu

Foaie politică.
 Apare în fiecare Duminică.

INSERATE:
 se primesc la biroul administrației, (str.
 Măcelarilor nr. 12).
 Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua oară 12 bani
 a treia oară 10 bani.

Fuga unui soldat.

Un soldat honved, cu numele Mattusich Iosif, făcând un omor și fugind din cântănie a fost arestat în Budapesta, dar până să i să zăcă judecata, s'a îmbolnăvit și așa a fost băgat în spitalul militar.

De aici a încercat să fugă. Anume făcându-i-se mai bine, a fost pus să curețe le- brestile. El a aruncat cutia cu praful de cu-

răjit, în curte și a spus caporalului de serviciu, că a scăpat-o jos și ar vrea să o aducă în sus. Caporalul a dat lângă el un soldat, care l-a petrecut în curte. Sosind aici, Mattusich de-odată a sărit preste zidul spitalului și a luat-o la fugă, în pădurea din apropiere. Soldatul de pază a pușcat după el, cum să vede în chip, dar nu l-a nimerit. S'a dat alarma

și a plecat un batalion de soldați, ca să-l prindă. Soldații au încunjurat pădurea, ca Mattusich să nu poată fugi, apoi au pătruns în lăuntru, dar Mattusich nu era nicăiri! El adevă să urcasse în un arbore înalt și stătea acolo. Abia târziu l-au observat soldații și coborându-l frumșel, l-au dus iarăș în arest.

Invingerea dela Beiuș. — Trăiască Dr. Lucaciu.

— Amnestia resculăților din România. —

Invingerea dela Beiuș.

Rar ni-să dă nouă Românilor, ca să avem zile de bucurie în lupta grea ce o purtăm, pentruca să existăm ca Români și ca oameni cinstiți. Săptămâna aceasta însă s'au întâmplat doue lucruri mari, cari ne umplu inima de bucurie. Una este alegerea dela Beiuș, în care noi Români am învins și a doua este știrea înveselitoare din România, că Regele a dat iertare celor prinși cu prilejul răscoalelor.

Agrațiarea este un fapt înțelept al regelui României, care contribuie mult la liniștirea spiritelor nemulțumite din România. Că ciocoilor nu le place fapta aceasta, puțin numără. Despre acest lucru frumos dăm știri în altă parte a foaiei noastre. La locul acesta voim să ne ocupăm cu alegerea și învingerea dela Beiuș.

Aci numai cu cinste putem vorbi despre Beiușeni. Onoare și cinste să cuvine Românilor din cercul Beiușului, că au știut să ducă la triumf, la izbândă, cauza noastră românească. Ei, cari la alegerea din urmă au ales un kossuthist, s'au deșteptat și au părăsit calea rătăcită, apucând pe calea adevărată.

Români din Beiuș și jur pot fi mândri și de izbândă, dar pot fi mândri și de deputatul lor, de Dr. Vasile Lucaciu, fruntaș între fruntașii noștri, bărbat cu mare trecut național, trecut plin de jertfe și de suferințe pentru neam. Iată cum s'a făcut alegerea:

Inainte de alegere.

O mișcare deosebită să observa în cerc, înainte de alegere, cu deosebire însă în Beiuș. Reușita lui Dr. Lucaciu era ca sigură, dar Români totuș să temeau de vre o intrigă, să temeau ca Tărcăienii să nu facă ceva, ca apoi prezidentul să aibă motiv a amâna alegerea, ceea ce de altcum s'a și încercat.

Intru ajutorul lui Lucaciu au sosit mai mulți prietini și aproape toți deputații noștri. Iată o dovadă, cât de iubit este dl Dr. Lucaciu.

Alegerea.

Alegerea s'a început dimineața și a ținut toată ziua Luni și noaptea târziu, până dimineața. Au fost multe comune și din ele mulți alegători, dar totuș să pare, că comisia de votare a tărăndat vremea, ca eventual alegătorii români să și piarză răbdarea și să plece. Însă de giaba au fost toate. Români au mers solidar, unul ca unul și și-au dat votul pentru Lucaciu, dovedind o maturitate politică frumoasă.

Iată cum scrie un martor ocular despre alegere:

La 5 și jum. sosește de cătră Vașcău primul transport de alegători români. Sunt Români din 14 sate românești cari i-aduce un tren separat. La sosire e un entusiasm de

nedescris. În fruntea alor vre-o 1000 de Români fără alte steaguri decât frunza verde la pălărie, pășesc mândri alături de domni deputați Damian, Novac și Goldiș, un frumos număr de tineri, printre cari să amestecă preoții satelor, cari își plimbă mulțumiți privirea asupra mulțimei. Uragane de strigăte de Trăiască Lucaciu umplu văzduhul. Dela gară, întovărășiți de vr-o 30 de jandarmi Români noștri, cari au durmit astă noapte în întinsa curte a bisericii din Vașcău, să îndreaptă cu muzica națională în frunte spre îndepărtatul loc de mas, unde să grupează după comune așteptând să fie chemați în curând la urnă. E atâta mândrie în fața fiecăruia, încât nu știu cât ar trebui să ostenească cineva pentru a-i face să li să întunece această dispoziție, care va fi în curând pe deplin satisfăcută.

Până acum totul e liniștit. Pare că periculații și împănații au renunțat la hotărîrea de a provoca scandal — zadarnic.

Mergem înspre gară, unde așteptăm al doilea și al treilea transport de Români din cercul Vașcăului.

În apropierea gării ne găsim în fața a șase jandarmi cari aduc din Poenii de jos pe trei Români, legați cu lanțuri de mâni. Sunt trei frați, doi țărani și un candidat de preot dl Terentie Pop, cari n'au voie să răspundă la întrebările noastre pentru că nu-i lăsa jandarmii. Nu ne pot spune nici numele, nici pricina reținerii lor. Ne răspund jandarmii: Agitatorok (agitatori) și trec mai departe poruncind deținuților să nu să uite în nici o parte și să nu răspundă.

Deținuții trec înainte. La cinci minute după ei răsar ca din pământ vre-o 15 unguri din Negru (Négerfalva) cari în loc să urmeze pe drum înainte, după ce să înarmează cu pietri, să abat pe la gară unde văd mai mulți români adunați. În loc de salut, smulg fără nici o vorbă frunza verde din pălăria unui român. La întrebarea pe care i-o adresează foarte cinstit preotul român din Feneriș, un bătaș răspunde cu o lovitură de pumn care era cât pe aci să-l răstoarne pe întrebător. Jandarmii cari sunt chemați într'ajutor cred că e bine mai întâi să spună, că ei nu sunt jandarmi ci »domnii jandarmi« și numai după aceea să facă liniște. Dar și așa rămân imposibili față de scandalagii, cari apoi să depărtează după ce cer ca să-i însoțească până în oraș, câțiva jandarmi, cari să-i apere de Români.

Alegerea a decurs altcum în regulă. Voturile s'au împărțit astfel: Pentru Lucaciu au votat 1718 de alegători, iar Klein Kardos a primit 914 de voturi. Așadar Lucaciu a fost ales cu o majoritate însemnată de 804 voturi.

Ungurii și Români.

Români incredințați în puterea lor și în cauza dreaptă a românismului, au avut o ținută vrednică. Și întregă tabăra românească a stat toată noaptea, ca să afle rezultatul alegerii. Rezultatul s'a vestit abia la 4 oare dimineața și, cu toate, că învingerea să prevedea, a produs o însuflețire nemărginită.

S'au întins hore frumoase și cântece naționale au răsunit toată noaptea.

Era bucuria unui popor apăsător și nedreptățit, care pe cale legală a ajuns să-si arete puterea. Nu s'au purtat așa alegătorii unguri. Pentru spriginirea lui Kardos au venit la Beiuș câțiva deputați din Budapesta, dar deja pe la 4 oare după prânz și-au luat tălpășița, au plecat, simțind de pe atunci, că Kardos n'are »kilátás« de reușită. Tot asemenea au făcut și alegătorii unguri. După ce și-au dat votul pentru candidatul lor, au plecat cătră casă. Înainte de plecare însă au încercat să zădărnicească alegerea.

Foc.

Înspre sară cerul s'a luminat de un foc puternic. S'a dat foc la mai multe clăi de fân de lângă Beiuș. Cine a pus focul? Raportorii foilor ungurești scriu, că Români. Cercetarea va dovedi pe vinovați, dar la întrebarea aceasta dau răspunsul tot foile ungurești. Ele scriu, că îndată ce a izbucnit focul, Tărcăienii și alți alegători unguri au rupt cordonul jandarmăresc și în frunte cu un deputat ungar, au cerut suspendarea (amânarea) alegerii. Nefiind însă motiv, prezidentul de alegere n'a putut suspenda alegerea, a lăsat însă să voteze Tărcăienii, ca apoi să poată pleca acasă. Așa dar încercarea de-a zădărnici alegerea, n'a isbutit.

La Dr. Ciordaș.

Frumoasă și înălțătoare a fost purtarea tuturor fruntașilor, a deputaților și a inteligenței din cerc, dar partea leului a avut-o tinerul și vrednicul avocat, Dr. Ciordaș. Dela început el a declarat, că înțea de Dr. Lucaciu nu pășește ca candidat și chiar el a găzduit pe Lucaciu. Dar pentru aceasta a și avut să sufere. Casa lui a fost atacată de mai multe ori de pleava din Tărcăia și i-au spart ferestrele cu pietri. O piatră a rănit și pe venerabila doamnă Dr. Ciordaș. Fie însă recompensată cu iubirea și stima întreg poporului nostru, pentru suferința și neplăcerile, ce le-a avut familia Ciordaș.

Și cu deosebire fie recompensată prin faptul, că în casa aceasta cinstită s'a predat mandatul de deputat Drului Lucaciu.

Foile ungurești.

Foile ungurești guvernamentale scriu în glas plângător despre alegere. Nu să pot împăca cu faptul, că cercul Beiușului va fi reprezentat în dietă prin un Român și chiar prin Lucaciu. Le pare rău, că -- după cum zic ele -- au pierdut un cerc — unguresc.

Da, cercul Beiușului a trimis în dietă până acum deputați unguri, dar această a fost o greșală, pe care Români din cercul Beiușului au îndreptat-o acum atât de frumos.

Laudă li să cuvine.

Pentru purtarea lor atât de bărbătească și românească, laudă li să cu-

vine. Laudă și mulțumită, că au dat mandat unui om vrednic, unui bărbat, care și-a sfîșit viața prin suferințe pentru binele poporului nostru și pentru binele patriei. De aceea suntem siguri, că din inima poporului nostru grăim, când zicem: *Trăiască Dr. Lucaci!*

Iar Românilor din Beiuș le zicem: Onoare v-ați făcut prin brava voastră purtare și onoare ați făcut întreg neamului nostru. Voi ați făcut, ca să ne simțim înălțați și în fața streinilor dușmani să putem grai cu fală vorbele novelistului nostru Gane: Iată, numărăm și noi ceva.

Un articol.

Vrednicul nostru deputat, Dr. Alecsandru Vaida-Voevod a salutat pe Dr. Lucaci cu un frumos articol în »Lupta« din care dăm următoarele:

Natura muncește încet, din evoluție în evoluție. Precum cristalul perfect să naște numai rar și între condiții deosebit de potrivite, astfel și în viața popoarelor geniul public să naște rar, căci el este rezultanta procesului de cristalizare, provocat prin efectul ce-l are înrăurirea mediului social și a spiritului timpului asupra individului.

Noi, Românii am avut și avem puțini bărbați geniali. Puțini pe toate tărâmurile. Săraci am fost și suntem mai cu samă în privința geniilor politici. Ori cât ar dori orgoliul și egoismul meu național să descopere cât mai mulți bărbați geniali politici în trecutul și în prezentul nostru, cumpănind cu obiectivitatea scrupuloasă, sunt silit să-mi dau samă, că nu pot înșira decât 5 nume. Inocențiu Micu Klein, Șaguna și Bărnăușiu în trecut. Dr. Vasile Lucaci și Aurel C. Popovici în prezent. Viitorul îl personifică Aurel C. Popovici. Va sosi momentul când va putea zice și dănsul celebra vorbă a lui Mirabeau: »acuma vine timpul meu«. Va veni, căci fatalitatea necesității istorice ne mână spre acest timp. Dr. Vasile Lucaci personifică însă trecutul nostru recent și prezentul. Ideile, cari ne frământă pe noi toți clocotesc în creerii lui geniali, simțimintele obștei românești, jalea și durerea, energia și curajul, suferințele și încrederea ei într'un viitor mai bun, ce trebuie să vină, nici un român nu e în stare să le exprime atât de minunat, ca și Dr. Lucaci, gură de aur.

Ce a gândit și a simțit neamul românesc asupra, a gândit și a simțit ca nimeni altul părintele Lucaci. Ce am suferit ca neam a suferit dănsul ca fiul acestui neam, pentru că era fiul acestui neam, pentru că era conducătorul său ales. Alt om ar fi sucumbat de mult. Creerii lui geniali au răzbit să supoarte neînduplecați mii de martiri, mii de chinuri.

Viața lui e o dovadă elocventă, că prigonirile și robirea sufletească nu pot împedeca înaintarea unui neam, doritor de libertate și progres.

Poți să închizi pantera ori lupul, poți să-l torturezi, să-l chinuiești, — dar tot nu vei putea face miel dintr'ânsul. Nici din vultur — porumb ori din șoim — vrăbie.

Un geniu ca Dr. Lucaci e silit să tindă înainte, tot înainte și spre culmi tot mai înalte, căci firea îl mână, firea mai puternică decât rezonanțele chibzuite. Pe vremea luptelor noastre parlamentare ne-a lipsit Lucaci, cel ales între cei chemați. Acum voința poporului românesc din cercul Beiușului i-a deschis porțile parlamentului. Bravura acestui popor năcăjit și persecutat, priceperea politică ce a dovedit răzbind să-l aleagă pe Dr. Lucaci, va rămânea vecinic un fapt istoric strălucitor în istoria luptelor noastre politice.

Frății români din cercul Beiușului s'au învrednicit de recunoștința întreg neamului românesc. Pe alesul lor, care de-acuma înainte poate liber să-și valideze înaltul său ingeniu, să ni-l țină Dumnezeu întru mulți ani plini de activitate rodnică.

Părinte Lucaci! Te salutăm cu dragoste în mijlocul nostru.

Sibiu, 30 August n.

Întâlnire de diplomați. Ministrul de externe al Italiei, Tittoni, a avut o întâlnire la Semmering cu ministrul nostru de externe, Aehrenthal. Miniștrii au dat publicație despre întâlnirea și sfătuirile lor, din care să vede, că indeosebi s'a discutat afacerea Macedoniei.

Spargerea coaliției. Partidul popular, care a fost în tovarășie cu kossuthiștii și cu partidul constituțional, să desface de ei și așa începe spargerea coaliției dela putere.

DIN LUME.

Din Marocco.

În Marocco starea e neschimbată. Semnificațiile arabe să agită tot mai mult împotriva Europeanilor. Noul sultan Mulei Hafid să zice, că a plecat cu oastea sa spre Cazablanca, dar n'a sosit încă acolo. De altă parte să spună, că noul sultan nu ar fi dușman al Europeanilor. Europeanii părăsesc toate orașele marocane, fiind amenințați.

Tabăra Sultanului să aștă împrejurul orașului Marakes și să spună, că el vrea să facă rânduială în țară.

Sălbătăcie honvezască.

Din Pánade vine o știre îngrozitoare. Miliție de-a țării, care noi o plătim cu bani grei, la porunca ofițerilor a pornit să ucidă, să omoare oameni. S'a făcut aceasta pentru că locuitorii din Pánade sunt Români și regimentul honvezesc, care este în Pánade, e săcuiesc, din Csikszereda?

Nu știm și nu putem afirma, că atacul s'a făcut din cauze naționale, dar ori cum să fie e foarte regretabil și lucrul va avea urmări triste.

Vrednicul nostru deputat, Dr. Mantu, cu grije întotdeauna de suferințele poporului, a trimis următorul raport la »Keleti Ertesítő« din Budapesta:

»În comuna Panade a sosit miliție în 25 August c. Este batalionul al patriălia al regimentului 24 de honvezi din Ciuc-Sereda. După sosire corpul ofițeresc s'a întrunit la prânz în școala

română gr.-cat. Aici și-au petrecut până sara la orele 7. Atunci fără motiv îndreptățit, cum au ieșit din școală, au trimis un batalion, spre a ataca populațiunea.

Porunca s'a îndeplinit. Soldații au atacat pe toți, cari le veneau în cale, și în sălbătăcia lor au intrat și în casele oamenilor. Aici au ucis fără cruțare pe toți, cari le-au ajuns în mâni.

Rezultatul bătăliei improvizate este: 6 oameni răniți de moarte, 15 greu răniți și 30 mai ușor.

Blaj în 26 Aug. 1907.

Dr. Iuliu Mantu,
deputat dietal.

Foile ungurești, după răul lor obicei, falsifică și aci lucrul, spunând, că Românii s'au resculat contra ofițerilor și de aceea ei au dat ordin de luptă soldaților. Ei, dlor colegi unguri, cu minciuna nu mergi departe. Nu vă este destul blamagiul cu Branișca?

Cetitorule

lățește »Foia Poporului« între
cunoștii tăi!

Din România.

Agrațiarea resculaților.

Între lucrările și faptele mari ale marelui rege al României, Carol, să înșiruie agrațiarea s'au iertarea celor acuzați și prinși cu prilejul răscoalelor țărănești. Faptul vorbește dela sine, așa că nu are lipsă de comentariu. Iată datele privitoare la acest fapt:

»Monitorul oficial« al României publică următorul decret:

Carol I.

Prin grația lui Dumnezeu și voința Națională

Rege al României

La toți de față și viitor sănătate.

Văzând referatul Ministrului Nostru secretar de Stat la departamentul Justiției cu Nr. 12593;

În puterea art. 93 din Constituțiune, am decretat și decretăm:

Art. I. Amnestiăm faptele de atentat la liniștea Statului săvârșite cu ocaziunea răscoalelor țărănești din primăvara acestui an, precum și cele de provocare la atentat.

Art. II. Să exceptezează: a) atentatele cu omoruri; b) faptele săvârșite de primari, ajutoari de primari, învățători, preoți și șefi de garnizoană.

Art. III. Ministrul Nostru secretar de Stat la departamentul Justiției este însărcinat cu executarea acestui decret.

Dat în Castelul Peleş la 9 August 1907.

(ss) Carol.

Ministrul Justiției,
(ss) T. Stelian.

Vestea acordării amnestiei a produs bucurie de nedescris în toată țara. Mai ales în Giurgiu, unde au fost arestați mai mulți, vestea a stârnit mulțumire generală. În Giurgiu unde au fost puși în liber-

tate 264 arestați, între ei și dnii Vasile Kogălniceanu și Al. Vălescu, cari au plecat pe la orele 10 din închisoare.

Pe drum să adunase o mulțime mare, care a făcut o călduroasă manifestație de simpatie dlui Kogălniceanu.

Dintre țărani puși în libertate o mare parte au pornit acasă, pe jos chiar, în sara eliberării; restul a rămas în oraș, urmând a să îndrepta, de dimineață, fiecare spre căminul lui.

E de nedescris însuflețirea pe care a provocat-o printre țărani vestea punerii lor în libertate. Eșind din închisoare, ei au izbucnit în strigăte de »Trăiască Regele« și în urale nesfârșite.

Foaia din București »Secolul« dă următoarele amănunte despre modul cum s'a hotărât ertarea țărănilor:

Amnestia s'a decis în principiu în ultimul consiliu de ministrii ținut sub presidenția M. S. Regelui în ajunul plecării d-lui Sturdza în străinătate. Ea nu s'a putut însă executa, deoarece parchetele nu terminase lucrările din cauza prea marelui număr de deținuți. Și în interval dl Toma Stelian, ministru al justiției, a repetat în mai multe rânduri ordinul confidențial ce a dat încă din Maiu, ca parchetele să accelereze lucrările lor. Din această cauză a refuzat chiar să acorde concedii unor procurori și judecători de instrucție. Luni procurorul general din Craiova a raportat telegrafic ministrului justiției, că lucrările parchetelor din Dolj, Romanași și Mehedinți sunt terminate. Și atunci dl Stelian a și dat instrucțiunile necesare pentru facerea formalităților, rămânând ca tabloul amnestiaților să se formeze ulterior. Joi dimineața dl Toma Stelian a primit la Sinaia raportul și imediat a solicitat o audiență M. S. Regelui. Joi la orele 12, Suveranul a semnat decretul, mulțumind d-lui ministru al justiției pentru zelul ce a depus ca parchetele să nu întârzie cu lucrările respective. Decretul a fost telegrafic comunicat tuturor procurorilor generali, cari la rândul lor au avizat parchetele. Aflăm că Suveranul a fost foarte emoționat, când a semnat decretul, exprimându-și via sa bucurie pentru actul de iertare, ce la executat.

Expoziție de vite în Săcădate.

Primind primăria noastră comunală, în frunte cu notarul Grădnar și cu primarul Toma Prie, apelul cald al On. Comitet central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sbiu«, iscălit de prezidentul Pant. Lucaș și de secretarul Victor Tordășianu, privitor la aranjarea expoziției de vite în Săcădate, a convocat pe 4 August n. c. o conferență a fruntașilor din loc și a celor din comunele învecinate.

Expunându-i se scopul urmărit de a da povește economilor cu privire la alegerea soiurilor bune de vite și la îngrijirea lor cum și cu privire la împărțirea de premii în bani acelor economi, cari dovedesc, că poartă mai bună și mai multă grijă de vitele lor, — conferența a primit cu mare însuflețire, ca expoziția să se țină în Săcădate. S'a hotărât mai departe ca la expoziție să fie admise vitele locuitorilor din Săcădate, Glâmbocă, Fofeldea, Hosman, Nucet, Cornățel, Bradu și Avrig. Data ținerii expoziției s'a hotărât pe 21 Septembrie n. c. dacă comitetului central i va sta în

putință a o ținea atunci, la caz contrar pe una din zilele de sărbătoare din Octomvrie. S'a instituit un comitet aranjator consistător din parochul Constantin Prie, care și-a scuzat absența dela conferență, fiind ocupat cu alte afaceri; Toma Prie N. cas. 15, Toma Podea N. cas. 292, Const. Măhăra N. cas. 86, Ilie Petca N. cas. 299, Toma Jgăreanu N. cas. 289, George Maxim N. cas. 161, Nicodim Liulea N. 191, Bălint Iános N. cas. 27 și Simeon Grădnar, notar.

Din comunele vecine au fost numiți în comitet: din Fofeldea, Nicolae Petra-Petrescu, director, Valeriu Bonea, paroch, Ioan Maniu, cassar de bancă, N. Manoilă, inv.; din Glâmbocă, Ioan Mateșiu, Ioan Cioănel, ec. și Ioan Crăciun paroch; din Hosman, Ioan Pinciu, preot, Ioan Vasilie inv. și I. Pampu din Nucet, Ioan Demian paroch, Ioan Băncilă, primar și Ioan Olariu, inv.; din Cornățel, Toma Benchea primar, Ioan Căliman inv. pen. și George Simplăcean, paroch; din Bradu, Nic. Ursu inv., George Dan și George; Com. Ursu din Avrig, Vasile Spârlea primar, George Postea, v. notar, Ioan Căndea, protopresb., Ioan Răduț, vigil de păduri și Irimie Răduț, notar.

Conferența a luat angajamentul să îndemne populațiunea la buna îngrijire a vitelor și la participare cât mai numeroasă, mai ales, că poveștele, ce să vor da la expoziție, vor fi folositoare pentru poporul muncitor. S'au legat mari speranțe, că persoanele puse în comitetul aranjator, vor lucra și ele din răspuțeri, ca la expoziție să nu rămână nici una din comunele admise, nereprezentată.

La finea contereței s'a făcut amintire de expoziția de vite din primăvară, aranjată de comisia economică a cercului pretorial Nocrich, la care expoziție, spre ocara fruntașilor și spre paguba populațiunii române din cerc, n'au participat decât vr'o 4—5 exponenți de ai noștri, cu toate, că la acea expoziție s'au împărțit preste 700 cor. premii, din cari abia 2 economi de ai noștri au fost împărțășiți.

Datorință avem cu toții și parochi și învățători și primari și notari, cu un cuvânt toți fruntașii să deșteptăm poporul și să 'l îndemnăm să ia parte la întreprinderile, pentru el folositoare. Să lăsăm certele provenite din cauze de nimic și trecătoare și să punem cu toții umăr la umăr, dacă vorba e să nu rămânem cu toate în urma străinilor, cari numai binele nu ni-l voesc. »Invingătorul«.

Scriitorii noștri.

Am scris până acum despre începuturile literaturii noastre beletristice (novele, poesii etc.) și am arătat, că dintre scriitorii noștri mai vechi, să pot ceti și azi cu mare folos: Anton Pan și Constantin Negruzzi și drept dovadă am și dat câteva din scrierile lor.

Acum să mergem mai departe.

Al treilea dintre scriitorii noștri mai buni este *Grigorie M. Alexandrescu*, în deosebi ca fabulist.

Fabulă să numește o povestire în proză sau în versuri, în care să aduc,

ca grăitoare, deobicei animale, (mai rar și obiecte) și din faptele sau pățania lor iese la sfârșit o învățătură. Prin fabulă, așa zicând ca în pilduire, să sbiciuiesc mult năravuri și apucături rele dintre oameni și așa ea are și a avut, la noi și la alte popoare, o influință binefăcătoare.

Dintre fabuliști sunt vestiți cu deosebire: Isop la Greci, Fedru la Romani, La Fontaine la Francezi etc.

Noi asemenea avem mai mulți fabuliști, cum e Țichindeal, scriitor din Bănat, care a tradus fabule din sârbește, apoi au mai scris fabule Eliade, Asachi, Sion, Alexandru Donici etc.

Din fabulele acestui din urmă dăm în numărul de azi la foiță una: *Doze poloboace* (buglane) care în scurte cuvinte ne arată un frumos adevăr din lume.

Dintre toți fabuliștii noștri însă cel mai de frunte este *Grigorie M. Alexandrescu*, care a scris mai multe fabule frumoase și bine isbutite.

Alexandrescu a scris și alte poezii, frumoase și de însemnătate, dar în fabule e nelintrecut. Iată înțelesul unora din fabulele sale, după »Ist. literaturii«, de E. Hodoș:

1. In fabula Șoarecele și pisica kir Pisicovici iese omul fățarnic și lingușitor, iară Raton omul ușor crezător;

2. In Boul și vițelul vedem pe omul prost ajuns boer mare, cu cât dispreț vorbește foștilor săi prieteni;

3. In cănele și cățelul: Samson, dulăul, arată pe bărbatul din cale afară stăpănit de mândrie și de o falsă modestie, zicând că el nu iubește mândria și vrca ca egalitatea să domnească; însă când e la adecă, atunci, se arată că egalitatea o voește numai cu cei puternici și nu cu d'al de Samurache, cu un cățeluș;

4. In fabula Privighetoarea și măgarul vedem sub chipul acestuia pe cel mărginit la cap și sfătos la vorbă;

5. In Măgarul resfățat pe cel ce să apucă de lucruri, de care nu-i harnic din fire;

6. In Pisica sălbatică și tigru pe omul nemernic, care se laudă cu strămoșii lui;

7. In Lupul moralist vedem pe vicleanul, care predă morala cu cuvântul, dar în faptă n'o urmează;

8. Toporul și pădurea arată pe trădătorul de neam;

9. Cănele izgonit arată pe oamenii schimbăcioși, care cârtesc asupra celui lovit de soartă, iar după ce acesta ajunge la avere și cinste, tot ei îl laudă și lingușesc;

10. In dreptatea leului să arată oamenii cei puternici, cum fac ca »dreptatea« să fie pe partea lor și cum nedreptățesc pe cei slabi.

Și în toate aceste fabule animalele și arborii vorbesc după firea oamenilor, pe care li reprezintă; mai pretutindena au un grai plin de spirit, ceea ce face, ca fabulele lui Alexandrescu să fie foarte cetite și recitate.

În nrul de azi dăm fabula: Boul și vițelul.

Trifoiul.

Trifoiul este o plantă de nutreț, care în timpul din urmă a făcut o adevărată revoluțiune pe terenul economic, atât în ceea ce ține de cultura bucatelor, cât și cu privire la creșterea vitelor. Prin cultura acestei plante de nutreț, economii au devenit în stare de a putea ținea și crește mai ușor vitele, dupăcum de ușor și repede crește și ea.

Trifoiul este mai de multe feluri: este trifoiu cu floarea albă sau sălbatic, cum să mai numește, trifoiu cu floarea roșie și trifoiu încarnat. Intre aceste trei feluri de trifoiu, cel mai lătit este cel cu floarea roșie, care să cultivă ca și sămânăturile sau bucatele. Acest fel de trifoiu să cultivă atât pentru nutrețul verde, cât și pentru cel uscat, cu care să nutresc vitele.

Pământurile cele mai priincioase culturai trifoiului sunt cele mai umede, humoase și ceva cam văroase de pe la șesuri. În astfel de pământuri prosperează de tot bine, ceea ce să poate vedea de acolo, că cel alb crește pe asemenea locuri și singur necultivat de nime.

Recerințele mai însemnate, sub cari să poate cultiva trifoiul roșu mai cu izbândă, sunt: pământul, sămânța lui și planta umbritoare, cu care să samănă laolaltă. Ce să ține de pământ trebuie să ne însemnăm, că acela mai înainte de a să samăna trifoiul în el, să fie fost sau în ogor, sau să fie fost cultivat cu oarecare plantă de săpă, ca astfel locul destinat culturai trifoiului să fie cât să poate de bine curățit de rădăcinile și sămânțele buruienilor stricicioase.

Sămânța de trifoiu să poate sămăna preste vară ori și când; indeobște însă să samănă mai cu samă primăvara. Sămânatul să poate face și numai în holdele de toamnă. La un jugăr catastral să recer câte 10—12 chilogrami. Sămânța de trifoiu fiind tare alunecoasă să amestecă mai întâiu cu năsip și astfel să samănă.

Sămânatul trebuie să se facă mai înainte sau după o ploaie, când sămânța să astupă ea apoi și de sine fără de

a să mai grăpa locul. Până la seceratul holdelor, sămânța de trifoiu răsare și crește frumos la umbra acelor. Atunci să secere holdele ceva mai pe deasupra, iar miriștea să cosește mai pe toamnă cu trifoiul dimpreună ca nutreț pentru iarnă.

Dacă sămânța de trifoiu să samănă cu o sămânătură de primăvară, precum e orzul, ovăsul, mălaiul ș. a. atunci să ară și pregătește pământul ca și pentru celelalte sămânături, apoi să samănă mai întâiu sămânța plantei umbritoare și numai după aceea cea de trifoiu, care să poate sămăna sau din mână împărțiat, cum să mai zice, sau cu mașina în rânduri. Mai bine este dacă trifoiul să poate sămăna cu mașina în rânduri.

O bună sămânță de trifoiu trebuie să aibă formă ovală sau lungăreață, culoarea galbină-violetă, să fie sclipicioasă și fără de nici un miros. Un hectolitr din o astfel de sămânță, trebuie să tragă în cumpănă, câte 81—82 ch'gr. Din o sută de grăunțe trebuie să incolțască câte 96, iar incolțirea în timp priincios trebuie să se întâmple în decurs de 8—10 zile.

Esaminarea sămânței de trifoiu să poate face cu lupa ordinară, care e un fel de sticlă, ce mărește lucrurile. În timpul din urmă s'a introdus și din partea statului o controlă mai aspră pentru vânzătorii de asemenea sămânțe, trăgându-se prin gura sacilor anumite șperge și plumbindu-se capetele acelor.

Scopul esaminării și al controlării sămânțelor de trifoiu este acela, ca ea să nu să mai poată vinde în neguțatorie amestecată și falsificată cu aurelie și iniță, cari dupăcum să știe sunt cei mai mari dușmani ai ei. Pentruca sămânța de trifoiu să poată fi curățită cât mai bine, s'au aflat în timpul din urmă mai multe feluri de triere sau ciururi. Un astfel de ciur prin care să treacă aurelia, trebuie să aibă câte 22 fire în țesătura sa dintr'un centimetru pătrat. Cel mai bun ciur pentru alegerea și curățirea sămânței de trifoiu, este cel născocit de Thallmayer, cu care să poate cerne și curăți pe oră câte un hectolitr de sămânță.

Sămânța de trifoiu să adună de regulă din a doua cositură a anului al doilea, care trebuie să se lase ceva mai mult, până când adecă s'au înegrit de tot foile ei roșii. Atunci să cosește, să uscă bine apoi să imblătește și treeră. Un jugăr de trifoiu poate să dea în anii buni dela 7—8 hectolitru de sămânță. Rădăcinile trifoiului străbat până la un metru de afund prin pământ. Ele au însușirea de a curăți și drege pământul. De aceea în anul al treilea, după ce a început a să mai rări, să rupe trifoiștea și să samănă cu o sămânătură de toamnă sau de primăvară.

Ca nutreț verde trifoiul să dă vitelor, la început de regulă amestecat cu paie sau cu fân ceva mai rău, deoarece dacă li-să dă deodată prea mult gol, să pot umfla să crepe. Uneori să întâmplă că pe lângă toată grija, totuși să umflă vitele de trifoiu. În asemenea cazuri să bagă în grabă în gura vitei umflăte un lemn ceva mai gros, ca să stea cu ea căscată și astfel o preumblăm până când începe să se desumfle bine. Trifoiul cosit pentru nutreț verde, trebuie să fie deplin svântat, căci la din contră să înăcrește și mucezește, cu deosebire atunci, dacă să ține ceva mai mult. Cositul lui trebuie să se facă mai pe deasupra și nu chiar din fața pământului, căci atunci să uscă și pier prea multe rădăcini mai tinerele și fragede.

Ca lucruri de întreținere pentru trifoiști să recomandă cu deosebire primăvara grăpatul și gunoitul acelor. Prin grăpat să rupe scoarța formată pe acelea în decursul iernii, așa că apoi aerul, căldura și umezala pot străbate mai ușor la rădăcinile tinerilor plante. Afară de acestea prin grăpat să mai rup și stărpsc și alte ierburi și burueni, cari s'au încuibat pe trifoiștea, așa că apoi trifoiul nu numai că crește mai înalt în paiv, dar totodată să face și mai gros, ca în cele negrăpate și negunoite.

Dacă trifoiul să cultivă pentru nutrețul uscat, atunci să cosește trifoiștea întreagă, pe când acela e în deplină floare, apoi să lasă câte 2 zile în pologi sau brazde, unde să mai întoarcă câteodată sau de douăori, până când s'a vestejit bine. Trifoiul să poate usca

VESELIA.

Volta glumeșă a »Foil Poporului«.

Dela alegerea din Beiuș.

Când și-a ținut înainte de alege în Beiuș vorbirea candidatul Kardos-Klein, au vorbit la alegătorii perciunași și neperciunași și alți frați »de perciuni« — voiam să zicem: de cruce ai lui Kardos.

Intre aceștia a fost și Singer Salamon, de loc din Câmpani, care este om »vestyit«, că a umblat și prin Africa și era să cuprinză o parte a Africii și să o alătore globului unguresc. Apoi ci-că pe jupânul Singer, Negrii din Africa l-au ales de emir (căpetenie) și așa acum să chiamă: Emirul Inger Suleiman.

Emirul încă a ținut să vorbească în Beiuș și a cuvântat astfel:

Frați Rumune, la mine place pe voi...

Chind aude o vorbe rumunește mere la înima me.

— Minți!

— Taci, moi Ione. La voi să votoliți cu Domnu Kardos, Treasche prunce rumunește și prunce ungurește...

Mărunțișuri.

Țiganul la stâna boierului.

Auzind Țiganul, că la »măsuratul oilor« să poate mânca de dulce la stână cât te ține picioarele, așteaptă, chibzuește și în adevăr să duce la stână la »măsuratul oilor«.

Faraonul voinic și spătos, era bun de gură, iar boerul, ca să-i treacă de urât, începe vorbă cu el:

— Măi Țigane, da mâncare-ai tu caș dulce?

— Mânca, zău cocoane!

— Da urdă proaspătă ai mânca tu?

— Mânca cocoane, alduiască-te hăl de sus!

— Da jintiță placeți?

— Uii țucu-i gura ji...jintiței, da cum să nu-mi placă.

— Da balmoș?

— Cu toată inima, cocoane!

— Da după oi ai merge tu măi Țigane?

— Ei cocoane! acum mai vorbească și alții, că eu am vorbit destul.

Țiganul la spovedanie.

— Zi tatăl nostru.

— Nu știu.

— Rău destul. Zi după mine cum zic eu... Tatăl nostru...

— Tatăl nostru

— Care ești în cer...

— Care ești în cer...

— Sfințească-se...

— Sfințească-se...

— Numele Tău...

— Cula a Ilinei...

bine și numai pe pământ. Strinsul însă trebuie să se facă mai pe sară sau dimineață după ce s'a dus roaua. Trifoiul să uscă mai bine pe anumite capre de lemn, unde să întinde și nu să mai întoarce, până când să cară acasă.

Atât trifoiul verde cât și cel uscat conțin mai mult must nutritiv în firele lor, decât celelalte ierburi și fânuri. De aceea le priiește așa de bine nu numai vitelor mai mari, ci chiar și porcilor, de care apoi de regulă să îngrășă curând, iar vacile fătate nutrite cu trifoiu își mai îndoesc porțiunea de lapte. N'ar strica deci, ca pretutindinea să se facă tot mai multe încercări și din partea economilor noștri cu cultura aceluia, deoarece s'a constatat că ceea ce pânea e pentru om, aceea e trifoiul pentru vite.

Ioan Georgescu.

O nouă pornire în Hosman, (comit. Sibiiului.)

— »Speranța« instit. de credit și economii societate pe acții în Hosman).

Comuna aceasta a fost odinioară o comună curat săsască, mare și avută, esecând între comunele săsești de pe teritoriul »fondus regius« prin poziția ei la loc frumos, deschis, cu hotar mare, cu păduri mari și pășuni bune.

Sășii purtau economie întinsă de câmp și de vite, dar nu cu sudoarea feții lor, ci mai mult cu brațele Românilor din vecini. Vara pe timpul săpatului, secerișului și al culeselor curgeau Românii ca ploaia aici... și — spun bătrânii — rar aflai »stăpân« la care să nu vezi în curte ca servitori 1—2 sau și mai mulți flăcăi voinici de român, cu pene de cocoș în pălărie, contribuind cu brațele lor vânjoase la bunăstarea »stăpânilor« liberi de iobăgie și de alte poveri sub cari gemeau Românii pe acelea vremuri.

Până azi n'am dat însă de numele celui dintâiu Român, care poate și-a lăsat răspătită sudoarea feții cu loc de casă în Hosman, așezându-se aici, în loc de a să întoarce la ai săi, cu munca sa răsplătită în bani sau cu bucate. Pe acesta îl vor fi urmat și alții, cari își vor fi aducând aminte de vetrele străbunilor părăsite odinioară, încât astăzi

comuna numără vre-o 75 familii române, dintre cari multe nu mai au lipsă de ușa »stăpânului«.

Ba din contră, azi puțini »stăpâni« mai vezi cu »slugulițe« ajungând cei mai mulți în starea de a-și trăi înșiși traiul și a-și mânca singuri mălaiul.

În timpul din urmă compatrioții noștri, Sașii văzând înaintarea și devoltarea firească a Românilor și-au însghebat feliurite vecinătăți de ale lor (societăți) cu scopul pe față de a-ne pune bățul în roată.

Și rezultatul tacticei lor în privința aceasta e simțitor pentru noi, întrucât noi nu le-am putut contrabalansa din vreme. Românul în brăzduța sa lângă plugul de lemn și cu frunză verde în pălărie după boișorii săi..., vesel cântându-și Doina, nu și-a dat samă din vreme de economia rațională a vecinilor săi, ce o desvoaltă pe toate terenele..., și azi s'a trezit, că bunăoară pentru mașina de sămănat plătește pe câteva ore 1—2 cor. deși o capătă la timp nepotrivit dela societatea săsască, unde Românul nu e poștit să se facă membru; ear »stăpânul« apoi li mai stoarce zile de coasă, și camătă grea pentru »z'otșorii« ce i-a imprumutat să-și plătească birul la »sfârtaiu«. O brazdă de pământ de-ar vrea să-și mai cumpere azi Românul, n'are de unde de ar-coperi-o cu galbini, căci așa e »înțelesul« dela care nici un Sas din comuna noastră azi nu să abate, ceace a deșteptat și va deștepta și în noi resensul așteptat.

De a ajuns Românul la priceperea să-și cumpere un plug de fer, o mașină agricolă — pică pe mâna agenților înșălători și își perde și averea puțină ce o are.

În fața acestei stări de azi a noastră și cu dorul: de a putea paraliza orice lovitori neașteptate în vii or, de a îmbrățișa negoțul, de a vedea pre fi Românul la meserii, devenind meseriași harnici așezați în comunele din ținutul acesta, cari să-și desfacă marfa lor prin târgurile cercetate de pe aici, de a procura uneltele agricole, de-a da un avânt economiei de vite pentru

țărâni din loc și jur punând mâna pe pășuni acomodate, și de-a deschide un măgăzin de bucate, care să scape pe țărâni din mâna geșetarilor și usurarilor, etc. este scopul pentru care subscrișii am apelat cu încredere la fruntașii din comuna Hosman și din comunele românești din jur, cari s'au și grăbit a-ne sprijini la alcătuirea societății noastre pe acții »Speranța« inst. de credit și economii cu sediul în Hosman, care și-a început activitatea la 24 Iulie a. c.

Aceasta lămurire am dorit să o facem acum la început, căci pornirile nouă reclamă lămuriri. Acesta este scopul pășirii noastre dintr-o dată în vileag cu un lucru care nu să va fi așteptând dela noi să-l ducem la îndeplinire chiar acum. Căci a pune basă la astfelu de societăți nu e lucru chiar ușor, între împrejurările cari ne aflăm noi și dacă ne-am trudit din vreme, o-am făcut aceasta cu gândul curat la ținta propusă și cu nădeja la sprijinul comunelor românești din jur — cari înțelegându-să suntem siguri că nu vor încunjura o instituțiune ca aceasta inactivată la centru, cu menirea să stea în ajutorul țărânului nostru și să promoveze progresul economic — în o formă și cu mijloace absolut nouă și încă neprobate în jurul acesta.

Sunt modeste mijloacele materiale de cari dispunem acum la început, dar ne place să credem, că nouăle mijloace și feliul de muncă, pe care societatea noastră le va încerca în curând, vor deveni o parte întregitoare a începutului greu.

Ca să putem face toate aceste, ca să ne putem ajunge scopul însă, avem lipsă de sprijinul tuturor Românilor de bine.

Apelăm deci cu deosebire la Românii satelor din ținutul acesta: Dați sprijinul vostru acestei acțiuni plănuită să dea pildă vie de puterea însoțirii!

Hosman în 22 Aug. 1907.

Iosif Morariu, Nicolae Pinciu,
par. gr.-or. rom. în Hosman par. gr.-cat. în Hosman

Din scriitorii noștri.

Doze poloboace.

Fabulă de Alecsandru Donel.

Un poloboc cu vin
Mergea în car pe drum încet și foarte lin,
Iar altul gol de tot, las' că venea mai tare
Dar și hodoroagea
Făcând un vuiet mare,
Încât cei trecători în laturi toți fugea
Atunci când el nimica folos nu aducea.

*

Asemenea în lume
Acel ce tuturor să laudă și spune,
În treburi nu sporește.
Iar cel ce tace
Și treaba-și face
Ajunge mai sigur la scopul, ce-l dorește.

Boul și vițalul.

Fabulă de Gr. Alecsandrescu.

Un bou, ca toți boii, puțin la simțire
În zilele noastre de soarte ajutat,

Și de cât toți frații mai cu osebite
Dobândi 'n cireadă un post însemnat.

— Un bou în post mare? — Drept cam
ciudat vine.

Dar asta să 'ntâmplă în oricare loc:
De cât multă minte, știu că e mai bine,
Să ai totdeauna un dram de noroc.

Așa de-a vieții veselă schimbare
Cum și de mândrie boul stăpânit,
Să credea că este de cât toți mai mare,
Că cu dânsul nime nu e potrivit.

Vițalul atuncia plin de bucurie
Auzind că unchiul s'a făcut boer,
Că are clăi sumă și livezi o mie:
'Mă duc, zise 'ndată, nițel fân să-i cer«.

Fără a perde vreme, vițalul pornește,
Ajunge la unchiu-și, cearcă a 'ntra;
Dar pe loc o slugă vine și-l oprește
'Acum doarme, zice, nu-l pociu supăra.«

— Acum doarme? ce fell! Pentru 'ntâiadată
După prânz să doarmă! Obiceiul lui
Era să nu șază ziua nici odată,
Ast somn nu prea'mi place, și o să i-o spun!

— »Ba să-ți cauți treaba, că mânânci
trînteală

S'a schimbat boerul, nu e cum îl știi,
Trebuie nainte-i să mergi cu sfieală
Primit dacă 'n casă vei vrea ca să fii«.

La o mojiție atâta de mare,
Vițalul răspunde, că va aștepta,
Dar unchiul să scoală, pleacă la plimbare,
Pe lângă el trece, fără a să uita.

Cu mahnire toate băiatul le vede
Însă socotește, că unchiu-a orbit;
Căci fără 'ndoială nu putea a crede,
Că buna sa rudă să-l fi ocolit.

A doua zi carăși, prea de dimineață
Să-i găsească vreme, la dânsul veni:
O slugă, ce afară îl vedea că 'ngheață
Ca să-i facă bine de el pomeni.

'Boerule, zise, așteaptă afară
Ruda dumitale, al doamnei vaci fiu«
— Cine? a mea rudă? mergi de-l dă pe scară
N'am astfel de rude, și nici voui să-l știu.

Influența stricăcioasă a alcoolului.

— Căile și mijloacele prin cari s'ar putea lucra cu efect începând din școala elementară, intru întimpinarea beției. —

Temă dată din partea Prea Ven. Conist. Archid. gr.-or. rom. din Sibiu spre desbatere conferințelor învățătoarești în anul 1905 — de Petru Bura, inv.

(Urmare.)

După esperința de toate zilele și scrutările specialistilor de acest fel, s'a constatat, că acestea două părți constitutive ale omului, stau într-o legătură intimă nedespărțită, pentru că una fără de cealaltă nu poate fi, ambele la o altă dau ființa, ceiace o numim om.

Dar nu numai că stau într-un raport intim, ci au și-o influență puternică unul asupra celuilalt, este așa zicând avizat unul la ajutorul celuilalt. Și totmai pentru aceea, că raportul intim între acestea două părți este constatat, urmează ca și influențele stricăcioase la cari în multe cazuri din viață este supus corpul omului să aibă o urmă neștersă asupra spiritului. Precum din contră, torturat fiind spiritul urme neșterse lasă asupra corpului.

Structura corpului omului este supusă la multe influențe stricăcioase, are mulți dușmani, așa încât lucrând aceștia în voia lor liberă asupra lui, îl ruinează, îl nimicesc total. De aceea îngrijirea corpului să fie una dintre cele dintâi datorințe ale omului, să îl îngrijim conform recerincelor igienice, ca nu eventual prin ceva neglijență a noastră să se impedeze în funcționarea lui regulată, pentru că în acel cas corpul degenerază, să ruinează și continuându-se aceasta mai mult, înceată de a mai funcționa, adică în cele din urmă moare.

Să naște întrebarea de sine, că oare cari sunt dușmanii acei aprigi cari în așa mod stricăcios influențează asupra corpului? Aceștia sunt mulți, însă nu voi aminti numai pe vreo câțiva din ei așa d. e. Necurățirea părților corpului omului și nutrirea neîdestulitoare sau nenutrirea. Ne odihna care este de neapărată trebuință a să da corpului sănătos și diferitele morburii lipicioase și cari din negrije vin asupra noastră. Fumatul preste măsură mult, acărui conținut otrăvicios, nichotina, își arată urmele neșterse și în urmă alcoolul, care îl conțin fără deosebire aproape toate beuturile spirituoase, numai cât unele în măsură mai mare, altele în mai mică.

Noi fiindcă despre influența desastroasă a acestui din urmă, adică a alcoolului asupra organismului omului avem să vorbim, ne vom încerca aci mai jos a arăta după putință toate urmele desastroase, ce le are alcoolul asupra organismului omului în general și în special toate modalitățile și căile prin cari mai cu efect s'ar putea delătura patima beției, care în mod așa îngrozitor să răspândește, începe a lua extensiuni și mai mari în poporul nostru și preste tot în omenimea întreagă.

Înainte de a arăta însă influența desastroasă a alcoolului asupra organismului omului să vedem mai întâiu cari sunt acelea beuturi, cari conțin alcool în măsură mai mare sau mai

mică. Trei sunt cari obicinuesc mai cu seamă a le bea oamenii. Dintre acestea berea este beutura care conține mai puțin alcool și de aceea dar nici la beut nu este așa stricăcioasă. Ea mai conține și materii nutritive și așa cineva bând bere mai multă regulat, să îngrășă. Berea o bem mai cu samă vara pentru însușirea ei de a răcori. Altă beătură care conține alcool în măsură mai mare ca berea, este vinul. Și vinul bândul omul regulat și cumpătat în tot deuna după mâncare puțin, nu strică, ci după constatările medicilor, ajută încă mistuirei. Acestea două beuturi obicinuesc a le bea mai cu seamă oamenii din clasa cultă. Beutura însă care conține mult alcool și este foarte stricăcioasă, e rachul. Rachiu l' s'a obicinuit a-l bea în cantități mai mari oamenii noștri, așa încât din beuturi devin bețivi. Toate aceștea trei beuturi și-cu multele lor soiuri, nu numai rachiu l' ci chiar berea și vinul consumate în măsură mare sunt fără îndoială foarte stricăcioase și îl ruinează pe om trupește, sufletește, materialicește, ba în cele din urmă și moralicește; cum și în ce formă, vom vedea mai departe.

(Va urma.)

SFATURI.

Pentru ca porcii de îngrășat să mănăce bine. Să întâmplă adesea, că neavând voce de mâncare, porcii de îngrășat rămân îndărăt cu creșterea și sunt mai ușori la cumpănă. Pentru a avea porcii neîntrerupt voce de mâncat, un mijloc simplu de probat este a le da în fiecare zi câte două mâni pline de ovăș sărat. Să ia ovășul cât e de lipsă pentru două zile, să toarnă într-un vas, astfel, ca peste fiecare pătură de ovăș să se vină o subțire pătură de sare, peste care, după ce am făcut o apăsare cu ambe mâinile, să toarnă puțină apă. Vasul însă nu trebuie umplut cu ovăș sărat, pentru că acesta să umflă. Porcii astfel tractați vor mânca cu poftă ori-ce nutremânt, vor crește și să vor îngrășa văzând cu ochii.

Partea Literară.

Povești pentru copii.

Colectate de inv. I Crișan.

I.

Baba și urșii.

O babă s'a dus odată în pădure să-și aducă lemne. Acolo s'a întâlnit cu trei urși. Aceștia cum o văzură îi zise: Babo, ce să-ți facem acum, să te mănăcem, ori să te mai lăsam?

— Ba, să nu mă măncați dragii babei, mai bine-mi ajutați să duc nește lemne acasă. Și în locul meu, vă dau apoi pe Tare, pe Moale și pe Hăpșun, adică pe cei trei mie-lușei ai mei.

Urșii să învoiră.

Iute s'au apucat, au rupt lemne, le-au luat în spate și au plecat cu baba.

Dupăce ajunseră acasă baba le zise: Voi rămâneți aci, tăiați lemnele și le puneți în stâncjen, că eu mă duc să vă aduc mieii.

Baba atunci s'a dus în casă, a încuiat ușa și s'a pus în pat.

Urșii dupăce au gătat de a pune lemnele în stâncjen s'a dus la ușe și-și au zis:

— Babo, dă-ne pe Tare!
— Tare a încuiat baba ușa, răspunde ea!
— Babo, dă-ne pe Moale:
— Moale-i în patul babei.
— Babo, dă-ne pe Hăpșun!
— Hăpșun, că baba are lemne și cât trăiește nu să mai ducă în pădure.

Urșii văzându-se păcăliți, să întoarsă supărați în pădure.

Găcituri.

Culese de Părtenu Glurgescu (Runc).

Feregă, meregă
Merge la biserică
Tot cântându-să
Și văetându-să
Cu mâna de coadă.

Albina mergând la coșniță.

Vine un fior galbin
În jos pe munte
Cu stea în frunte.

Vântul

Sunt două mueri
Una să tot spală
Și ceialaltă nu,
Să spală nici odată;
Și tot e mai faină
Ceea-ce nu să spală
Decât ceea-ce să tot spală.

Rocatele morei.

Două țigane
Să bat în patru ciocane.

Caprele

În pădure naște
În pădure crește
Vine 'n sat face: hap, hap.

Melita

Bâja, bâja prin păiuș
Trage sara la culcuș.

Corasa

Sunt patru țigane
Tot curg două
După două
Și nu să mai ajungă.

Rocatele la car.

Și mătă și unghită
Și cătană și cu-peană.

Măcieșul

Todoruț
În un picioruț.

Curechiul

Bolundul satului
În cojoc de lemn.

Vinarsu

Sare moșu preste gard
Cămașa rămâne 'n gard.

Ațele la postan.

Unde mergi tu scurtă groasă?
Taci la dracu friptă arsă.

Oala cu donița.

Am un ciur plin de alune
Numa una-i mai mare între ele.

Stelele și luna.

Singurele, singurele
Să 'mbulzesc pe drum și ele.

Petriele pe drum.

Am o cămăruță
Plină de mămăruță
Pe nicăirea n'are ușă.

T^{no}

Am un bumb de aur
Intr'o pele de taur.

Sorele

Dare de seamă și mulțumită publică

Din Hoghilag.

Subscrisul comitet parochial gr-or din filia Hoghilag, tractul Mediașului, își ține de datorință a da mulțumită publică marinimoșilor noștri creștini buni, cari au binevoit a contribui în scopul edificării unei biserici nouă în filia Hoghilag. Meritul colectei prima loco i-să atribuie lui Zosim Mușoiu și consoților lui, cari binevoit a contribui în modul următor:

Zosim Mușoiu 11 d. 15 cenți, Gligor Șancu 5 d. 20 cenți, Nicolae Costea 5 d. 20 cenți, Ioan Șancu, Nicolae Șancu, Virșovia Șancu, Andreiu Costea și Dumitru Someșan câte 5 d. Andreiu Costea 4 d. Vasile Dudaș 2 d. Ioan Someșan 1 d. Nicolae Borbolea 1 d. toți din Hoghilag, Stefan Zolog 25 cenți din Hundorț, Vasile Manu, Michailă Oltean, Nicolae Morta, Vasile Cenan, Nicolae Fogadorean, Iosif Bondean câte 50 cenți. Vasile Plăcintariu, Manoilă Plăcintariu, ambii câte 1 d. Manoilă Plăcintariu 50 cenți. Manoilă Murășan 1 d. 50 cenți. Manoilă Costanaș 50 cenți. Ioan Miron, Manoilă Costanaș, Florea Domnița, Ilie Făgadorean, Manoilă Cocîș câte 1 d. Vasile Făgadorean Vasilie, Vasile Zișa, Veronica Perjor, Vasile Făgadorean, Iosif Făgadorean, Nicolae Bondean, Simion Radu, Nicolae Dordean toți câte 50 cenți. Ionaș Chețan, Augustin Chețan, Miron Nastasia, Ioan Placintariu, Vasile Barșan, Ioan Dordean, Manoilă Dordean, Ioan Dordean, Ioan Dordean, Nicolae Cioban câte 25 cenți. toți din Aiton, Vasile Mercean 50 cenți, din Regin, Augustin Bungordean, Ioan Șuța câte 25 cenți. ambii din Regin, Ioan Bucendrea, Fica Ferreți ambii din Copsa-mică câte 25 cenți. Vasile Stoica 50 cenți. din Copsa-mică, George Cărăbinaș, Ioan Pipa câte 50 cenți ambii din comitatul Soroș. Costantin Dengel câte 50 cenți. din Țapu. Vasile Mărginean 1 d. din Țapu, Dumitru Sbureiu 25 cenți. din Vestem, Teodor Nușiu, Ilie Dănilă, Ioan Dănilă câte 25 cenți toți din Mohu. Maria Gligor 50 cenți. din Șulumberg. Gligor Călian 50 cenți din Micuș, Alexandru Porușiu, Anania Cenan, Vasile Sumăstalian câte 25 cenți toți din Pocea, Nicora Petru 25 cenți, din Feleac. Filimon Folea 1 d. din Cârțișoara.

Suma totală 84 d. în bani de-ai noștri a încurs 410 cor. Astleliu comitetul parochial să simte plăcut îndemnat a aduce st. contribuenți și pe calea acesta călduroasă mulțumită.

Ioan Dragolea, paroch gr-or.	Mich. Todușlu epitrop I.	Sim. Costea epitrop II.
Teodor Șancu, membru în comitet.	Lazar Mușoiu, membru în comitet.	

NOUȚĂȚI.

Gimnaziu și internat în Caransebeș. Cu 1 Sept. n. c. să deschide gimnaziul de stat din Caransebeș, făcut în parte mare pe cheltuiala grănițerilor, dar în care limba lor, limba română a ajuns a 5-a roată la car, din grația tovărășiei Burdea-Aponyi. În legătură cu gimnaziul, Comunitatea de avere a grănițerilor a întemeiat un internat, în care copiii de grănițeri capătă intereținere deplină în mod gratuit pe timpul de școală. Acum cel puțin în internatul acesta să se cultive

limba și spiritul românesc între elevi, nu cumva să devină și el un cuib de maghiarizare!

*

Moarte în drum. Locuitorul din Gyergyószárhegy, Kolczár Lajos mergea în 21 l. c. cu o căruță încărcată cu saci plini de făină dela Reghin spre casă. Să vede, că el ațipind a căzut între cai și fiind la vale, caii au mers repede și roatele au trecut peste pept, zdrobindu-l și cauzându-i moartea. El a fost aflat mort în mijlocul drumului.

*

Coroane eterne. Maria Arsinte dăruiește pentru iertarea păcatelor și întru vecinica odihnă a sufletului răposatului său ginere Andreiu Micu, cătărămbar, fondului »Văduvelor și orfanilor«, administrat de »Reuniunea sodalilor români din Sibiiu« 4 cor., iar »Fondului de 20 bani pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare« 4 cor.

*

N'a vorbit 50 de ani. O foaie engleză povestește următorul caz ciudat: O domnișoară engleză, cu numele Guilford n'a vorbit 50 de ani nici un cuvânt. Cauza acestei tăceri este, că înainte cu 50 de ani ea să îndrăgostise de moarte în un învățător, cu care s'a și logodit. Dar înainte de-a să face cununia, părinții ei nu și-au dat învoirea la căsătorie. D-ra Guilford atunci a pus jurământ, că să va face mută, nu va mai vorbi 50 de ani. Ea a trăit la părinți, iar după moartea acestora la o soră și apoi la un frate. Și-a isprăvit întotdeauna lucrul de zi, dar jurământul și l-a ținut. Acum implinindu-să cei 50 de ani, s'a hotărât să înceapă a grăi și spre acest scop a invitat la sine prin scrisoare mai multe neamuri. Dar când voi să rostească cuvinte, nu putu. Organele graiului, nefiind folosite atâta vreme, îi s'au slăbit de tot și nu mai pot da glas. D-ra Guilford de spaimă s'a bolnăvit. Medicii i-au recomandat să meargă în spitalul din Boston, să se cureze.

*

Chirotonire. Săptămâna trecută a fost chirotonit în Sibiiu de preot dl Octavian Albani, ales paroch în Bărești, (comitatul Hunedoara). Felicitări.

*

Când Ungurul vrea să fie „nialcoș“. În »Lupta« cetim: Magdó Ianos era un simplu servitor în serviciul unei drogherii (fel de potică) din strada Lipscani din București. Din cauza că lui Iános îi plăcea mult fâlșia și să umble fercheș, fură azi, fură mâne mai câte o bucățică de săpun fin, mai câte o sticlă cu parfum și o ducea acasă, unde în Dumineci și serbători să ferchezuia mai altfel ca un bărbier de mahala. Atât ferchezuiala și curățenia însă la leata lui de 25 lei, a părut cam ciudată stăpânului, care l'a luat de scurt pe Iános și a dovedit lipsa a peste 30 de săpunuri de preț și pomezii în preț de aproape 100 lei.

Și a ajuns bietul Iános la poliție, unde s'a întâlnit cu muma și cu sora lui, cari luseră să vede învățături de curățenie și fâlșie dela Iánosul lor.

Intreagă familia Magdó e acum în cortel la arestul poliției.

*

Dăre nouă. Directorul de finanțe din Budapesta, Szigethy V. a propus ministrului de finanțe o nouă dare. Anume statul să puie dare pe articli cosmetici, cum sunt rumenelele, vâpselele, diferite ape, uleiuri și unsori, cu cari femeile își ung fața și părul, cum și alte preparate din farmacii. — Mai că n'ar fi rău aceasta.

*

Om turbăt. Inainte cu vre-o trei săptămâni economul proprietar Iosif Kolf din Halmăgel a fost trimis la institutul Pasteur din B-pesta, unde a fost altoit cu leac contra turbării. Zilele trecute omul a fost trimis acasă pe deplin sănătos. Dar în curând boala a izbucnit cu toată furia, încât nenorocitul om să lua pe stradă după oameni, urlând și băgând spaimă în muieri și copii. Cu mare greutate a fost prins și legat, apoi muri între groaznice chinuri.

*

Șovinism pretotindinea. »Drapelului« i să scriu următoarele dela băile Herculane: În frumoasele băi ale lui Hercules (la Mehadia) din comitatul nostru Caraș-Severin, — unde anul acesta a fost o îmbulzeală extraordinară — traiul ar fi suportabil, petrecerea devine însă pentru oaspeți, — mai cu seamă pentru străini — tot mai supărătoare. Ca să știți, de ce e vorba, vă comunic, ca specimen, două cazuri mai recente.

Muzica militară a reg. de infanterie nr. 43 între altele cânta și un putpuriu în care erau întrețesute câteva acorduri din »Deșteaptă-te Române«. Lucru mare. Patria e în pericol, trebuie mântuită. Dirigentul muzicii a fost constrâns să elimineze acordurile acestea și acum cântă potporiul mutilat. Ba dupăcum să zice, a fost și tras la răspundere, cum a cutezat să cânte acordurile acestea discordante în armonia patriotismului. Și oaspeții români de pretutindeni sunt constrânsi să suferă pe bani grei această notă discrepantă în o baie per eminențian internațională. Halal de astfel de conducere miopă din toate punctele de vedere. Să salvezi tu patriotismul în mijlocul oaspeților veniți în preponderanță din alte țări.

Altă nostimadă: Judele comunal din Iaz, Țigriș, cel-ce a dat mâna cu Wekerle anul trecut la desvălirea monumentului din Caransebeș, un om de o statură uriașă și frumos la chip, în ziua natală a Monarchului — dinastic și el ca toți cei din confiniul militar — în haine de sărbătoare și-a permis să calce în parcul dinaintea salonului de cură, unde cânta muzica militară. A făcut-o omul în cinstea Impăratului, pe care l'au servit părinții săi cu atâta credință. Și ce să vezi? A fost prins de jandarmi și dat afară din parc! Veți întreba de ce? Nu făcuse omul nici un rău, numai că era îmbrăcat în frumoasele lui haine țărănești de sărbătoare din Iaz. S'a revoltat tot simțul dinastic în omul lui Burdia, căci judele comunal e puternică proptă burdistă și a început să reclame și dela unu și dela altul stat, pentru insulta ce o pășise. Ce să-i faci?! Dl Burdia acum nu e în Băile Herculane și reparatura poate că are să întârzie pentru totdeauna. Sermani Grănițeri, ce ați ajuns voi cu politica voastră de doi bani în trei pungi, vă dau afară și dela voi de acasă. Dacă cu judele comunal să întâmplă de aceste, ce vor păși ceilalți?! Asta s'a întâmplat în ziua natală a Monarchului, anul Domnului 1907.

*

Fost gendarm, cap de bandă. În cercul Sacul din comit. Caraș-Severin s'a făcut în vremea din urmă mai multe omoruri, spargeri și jăluiri. S'au căutat mult făptuitorii până ce în sfârșit s'a descoperit o bandă de 20 de hoți, care avea de vâtaf pe Szász György, fost gendarm. Vâtaful și cei 20 de soți să află acum la răcoare în Lugoj.

*

Colera în Rusia. În partea de câtră Azia a împărăției rusești s'a ivit de curând colera. În satele de pe malurile râului Volga să lățește cu repeziciune. În orașul Samara s'au ivit zece, în Astrakhan 11 cazuri de coleră. S'au luat măsuri de a împedeca lăptirea boalei.

*

Din Bucovina. Numărul Românilor din Cernăuți, capitala țării, a fost în 1900, de 9400. Acum vor fi aproape 10 mii. Numărul copiilor români obiigați la școală în 1906/7 a fost de 1731, din cari însă numai 1179 au cercetat școalele, așa dar peste 500 de băiați români au rămas fără învățatură de carte. Acesta e trist lucru, cu atât mai mult, că să întâmplă chiar în capitala țării.

»Voința Poporului«, care scoate la iveală aceste cifre triste, să plânge între altele și de faptul, că prin suburbiile din Cernăuți să introduc copii fără voia părinților cu altă limbă și să desnaționalizează copii cu grămada.

În sfârșit face următoarea întrebare la loc: »Reprezentanții noștri în consiliul școlar orășanesc cunosc cifrele pe cari le-am îndus noi în articolul nostru și ce cred că e bine să întreprindă spre a clarifica situațiunea sau spre a delătura piedicele, ce să opun progresului școlii pintre Români din capitală?

*

Comună harnică. Antistia comunei Hidig (Sălăgiu) a adus hotărârea că de aci înainte în ziua de Duminecă crâșmele satului să fie închise. — Lucru de laudă!

Sfințire de biserică. Comitetul parochial gr.-cat. din Săcălaia (Kis-Szék, comit. Solnoc-Dăbăca) invită la actul Sfințirii bisericii gr.-cat. din Săcălaia, care să va îndeplini la 1 Septembrie st. n. a. c. După terminarea ceremonialului religios va urma banchet și sara petrecere.

Roada în comitatul Cojocnei — după cum să scrie — este în anul acesta mai slabă decât mijlocie. Cea mai bună roadă va da orzul și cucuruzul. Răceala din nopțile trecute putea să devină stricăcioasă pentru cucuruz, dar acum timpul s'a făcut mai călduros. Roadă de poame asemenea e cam slabă. Ceeace este, e bună însă și poamele nu sunt vermănoase.

Invățătorii ieftini. Sub titlul acesta i să scrie lui »B. H-p« că în Vișăul-de-sus, (Maramurăș) a fost ales la școala confesională gr.-cat. învățător țăranul Ilie Grad, care n'are nici diplomă de învățător, dar i s'a dat postul acesta pentru că îl îndeplinește mai ieftin. În comuna Padoc (?) deasemenea e învățător un cioban, care abia știe el însuș scrie și ceti și ține școală numai când are vreme.

Ni să par de necrezut aceste știri. De altcum cele două sate să țin de dieceza lui Szabó Iános, unde multe mirozenii să întâmplă.

Iarăș atentat contra trenului. Luni săptămâna trecută, pe la 11 oare sara când trenul accelerat de pe linia Predeal-Budapesta înainta între stațiile Bot și Feldioara (l. Brașov), la podul Homorodului, a explodat o bombă de dinamită sub roatele mașinei. (locomotivei). Un durduit groaznic a răsunat. Explozia a spart ferestrele dela câteva cupele și a stricat puțin și șinele, dar trenul având iuteală mare, a trecut nevătămat și nu s'a întâmplat nici o menorocire. Făptuitorii să caută. — E interesant, că foile ungurești, păcălite rău cu atentatul dela Branișca, acum nu mai zic, că noul atentat l-au săvârșit Români!!

Cazuri de moarte. Subscrișii cu inima înrântă de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor și cunoșcilor, că prea iubitul fiu, frate, nepot și cumnat Victor Bugner candidat de avocat și secretar al Reuniunii femeilor române din Turda după lungi și grele suferințe s-a dat nobilul său suflet Sâmbătă în 24 August st. n. la 9 ore seara în mâinile Creatorului, în etate de 28 ani. Rămășițele pământești ale scumpului defunct, s'au transportat la Tritiul de jos (Alsó Detrehem) și s'au asezat acolo spre vecnică odihnă — Luni în 26 August st. n. în cimiterul gr.-cat. Jalmica familie.

— Zacharie Moga, măestru franzelar, și unul dintre cei mai harnici măestri ai noștri din Sibiu, a încetat din viață, Vineri, în 23 August n. c. lăsând în adâncă jale soția sa și 3 copii minori. Rămășițele pământești ale repositului s'au așezat spre vecinică odihnă, Duminecă, în 25 August n. c., în cimiteriul bisericii gr.-or. din suburbiul inf. (Poarta Turnului), petrecându-l pe repositul la ultimul lăcaș o mulțime mare de norod, popor și înțeligență din Sibiu.

De mănarea foalei și diarea de vară mai ușor ferim copii, nutrindu-i cu făina pentru copii »Kufeke«, care e ușor de mistuit, cruță stomacul și intestinale și ofere un teren slab pentru bacteriile de intestine. Esistând perturbații de stomach și intestinale, dăm făina »Kufeke« cu eschiderea laptelui.

Mine de cărbuni în comitatul Brașov. »Gazeta Trans.« scrie: Ziarele din Budapesta înregistrează știrea că în decursul cercetărilor mai noue după cărbuni de piatră, prin comunele Purcăreni și Târlungeni, farmacistul Otto Votsch, împreună cu un bogătaș din Brașov, făcând săpături, respective găurind pământul la distanțe de câte 50 metri, a ajuns la straturi foarte frumoase și curate de cărbuni de piatră. Scoicile de mare și alte minerale eșite la suprafață prin săpături, dovedesc pe baza științei, că în aceste straturi să află cărbuni în stare tot mai bună și curată. În zilele trecute au fost trimise probe de cărbuni din diferite locuri institutului geologic din Viena spre examinare și analizare. Rezultatul analizei a fost, că cărbunele trimise e de un soi foarte fin. În cărbuni să află puțin sulf și să pot estrage 68 70% koks. Tot în locurile acestea s'a fost găsit asfalt, care întrebunțat fiind la lucrările de pavaj din Făgăraș, s'a dovedit de trainic. De sine înfăles, exploatarea acestor mine va fi de mare înșămătate, atât pentru comunele amintite cât și pentru orașul Brașov.

Literatura bisericească. Au apărut următoarele cărți: Dr. O. Prohaszka, Episcop. Isus Christos și viața modernă. Traducere românească, de Dr. E. Dăianu, volum de 125 pag. elegant legat în pânză, prețul 1 cor. 50 + 15 fil. porto. — Predicile lui Petru Maior, (cu litere latine) vol. III. Propovedanii la oamenii morți. Volum elegant legat în piele și pânză prețul 4 cor. + 20 fil. porto. Sunt două cărți prețioase din literatura bisericească, asupra cărora atragem luarea aminte a cetitorilor. Comaratele să se adreseze la redacția »Răvașul« Cluj. Jokai ut 6.

La fondul »Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace au mai dăruit Alexiu Latiș, paroch în Sticenii și soția sa Lucreția n. Filip 2 cor., George Ittu, paroch în Vale 3 cor., Basiliu Nețșă, paroch în Apoldul-superior 2 cor., nuntașii Anei Cristea (Ocna) cu mirele Vasile Cincan (Sibiu), având de naș pe Vasile Tăpălagă și soția sa Maria, prin expeditorul »Foaii Poporului«, dl I. Imbăruș, în total 3 cor. 63 bani, Demetriu Grecian, paroch (Herman) și Ioan Grecian, paroch (Lovnic) în total 2 cor., dna Paraschiva Iancu 1 cor., și dl Petru Cosciuc, funcț. penz (Mediaș), drept răscumpărarea a biletului de intrare la petrecerea din 2 August n. c. a tinerimei din Mediaș, 3 cor.

Mai departe din privilegiul căsătoriei căpitanului c. și r. Gregoriu Iovescu (Timișoara) cu d-soara Alexandrina Cereguțiu (Liget) s'au dăruit prin miri, prin familia protopresbiterului Ioan Pinciu (Ciacova), prin socrul mare Paul Iovescu (Caransebeș), prin cumnatul Victor Tordășianu (Sibiu) prin cuscul mare și mic Daniil Cereguțiu, sen. inv. și junior comptabil etc., în total 11 cor. 40 bani.

Pentru învățătorii confesionali și comunali români avem bucuria a anunța, că a eșit de sub presă în tipografia archidiecezană din Sibiu: Noua lege despre salarizarea învățătorilor, cu îndrumările ministeriale, traduse în limba română, comentate și esplicate, detaliat și la înțeles, de referentul școlar dl L. Trităneanu. Esplică și arată în mod amănunțit și corect, drepturile și datorințele legale, lămurind toate cestiunile, pentru învățători, directori și comitete școlare. Să poate procura dela librăria archidiecezană din Sibiu și dela autor, prețul este 1 cor.

Dela gimnaziul din Beiuș. Direcțiunea gimnaziului din Beiuș vestește, că din cauza mănervelor, examenele de corectare și înscrierile la gimnaz și la școala civilă gr.-cat. de fete din Beiuș să vor începe numai la 19 Sept. n.

Lueger primarul Vienei, bărbatul vestit și prietin nouă Românilor, despre înșănătoșarea căruia am dat veste mai nainte, să află de nou cuprins de boală. Doctorii nădăjduiesc însă, că în curând iarăș să va înșănătoșă. Să dea D-zău!

Un ardelean — prefect în România. »Luptei« i-să scrie din București: »Intre Români noștri din București și alte părți a făcut foarte bună impresie numirea compatriotului nostru Nicolae Brânzău, profesor la Pitești, de prefect al județului Argeș.

Di Brânzău e cunoscut ca un Ardelean muncitor, modest și cu serioase pregătiri culturale. Este absolvent al teologiei din Blaj și licențiat în drept și litere al universității din București. Un vechi și sincer membru al Ligei culturale, naționalist înfocat, care a muncit pe vremuri cu inimă și pricepere pentru Români de peste munți. Fiu de sătean, aduce în serviciul județului Argeș o dragoste nefățărită față de clasa țărănească.

E primul ardelean prefect în România și de aceea ne bucurăm și felicităm guvernul care i-a încredințat acest post, pe care suntem siguri că-l va îndeplini cu cinste.

Convocare. Adunarea cercuală a despărțământului III. Făgăraș al »Asociațiunei« să țină în comuna Perșani la 1 Septembrie n. c. cu un program bogat.

Producțiuni și petreceri.

În Săcălaia.

Inteligența română din Săcălaia și jurarangiază din incidentul sfințirii bisericii, în favorul bisericii și școlii din loc sub scut sigur petrecere de vară. Pentru comitet Vasiliu Pușcariu protop., președinte, Traian Deac secretariu, Valeriu Cassian cassar.

În Perșani.

Cu ocaziunea adunării despărțământului Făgăraș al »Asociațiunei« să va da o producțiune teatrală în Perșani, la 1 Septembrie n. c. Venitul curat este destinat pentru despărțământ.

La aplicarea spre mergerea foalei

să poate da ajutor repede. Trebuie numai să adăgem la lapte, în loc de apă, un decoct de făină — »Kufeke« pentru copii și urmarea este o mistuire regulată și o desvoltare sănătoasă a copiilor. »Kufeke« este cel mai bun nutremânt, ea împedecă și delatură repede și sigur, ca nici un alt preparat, vărsarea, diarea, catarul de intestine etc. »Der Säuling« (»Copilul de fiță«) broșură instructivă, să capătă gratis în localul de vânzare sau la R. Kufeke, Viena I. 175 I-1

Să poate căpăta în tot locul

88 28-48 a lui Sarg
cremă de dinți moinonjurat de lipsă, păstrează dinții curați, albi și sănătoși.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

T. S. în Pitsburg. Am primit banii și foia v. merge. Mulțumita publică o vom da.

»Speranță«. A mers scrisoare. Mulțumite.

Chimu. Lăintrebarea Dv. v'am scris. Așteptăm răspunsul. În foaie le putem da când voiți.

Vechiu abonent. În nrul viitor vom da dir: aceea ce scrieți.

Proprietar, editor și redactor responsabil

Silvestru Moldovan

Tiparul »Tipografia« Henric Malbraz

Specialități-preservative

original franceze și americane de gumi.

Recomandate de medici! Garantate ca sigure!

Beșici de gumi și de Pește în pachetare originală! Prețul per duzină Cor. 2, 4, 6, 8, 10, 12.

Novitate senzațională!

„Silk Finish Nevertear“

Gumi de mătase original american.

Intrece în fineță, siguranță și elasticitate toate cele de până acum!

Prețul per duzină Cor. 8—12.

(De imitații să ne ferim!)

Bouts-americains (scurt) per duzină 6, 8, 10 Cor. Mijloc de scutire pentru dame, după prescripția medicală, Pessarium oclusivum, după profesorul Mensinga 3—5 Cor. instrument de introducere la el 8 Cor. Burete de siguranță pentru dame per duzină 6—12 Cor.

Nou! Anto Vaginal Spray, recomandat de medici, specialitatea higienică **Nou!** cea mai sigură și mai comodă pentru dame Prețul 15 Cor.

Bidete, sprîțuri pentru domni și dame! Irigatoare etc. cum și toți articlii higienici aparținători îngrijirii și confortului bolnavilor, cu prețurile originale de fabrică.

Cereți gratis și franco lista de prețuri cea mai nouă detaliată a fabricii.

I. KELETI BUDAPESTA IV. Koronaherzogutca 17. Înființată în anul 1868.

Espedarea cea mai directă! Scrierile de comande să nimicesc.

Fiecare, care comandă și să provoacă la arest inserat primește la cumpărarea articliilor de gumi 20% rabat! 97 A 6—18

2 învățăcei

să primesc numai decât, cari au aplicare, în o Prăvălie de specerie coloniale și ferărie dela 12—14 ani, să posadă limba Germană sau Maghiară, au a să adresa la

Nicolae Răchitan

181 2—2

comerciant în Szászcsor, per Szászebeș.

Ludovic Ferencz,

crotor de bărbați, Sibiu, strada Cisnădiei nr. 12,

recomandă p. t. publicului cele mai noue stofe de primăvară în mare asortiment

noutățile

sosește chiar acum, pentru haine de bărbați stofe englezești, francezești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacke, Jaquette, și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stofe pentru pardisiuri și „Raglan“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverenșilor confesionate în atelierul meu mai puțin a atrage deosebita atențiune a on. domni preoți și teologi absolvenți

în cazuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore.

27 29—

Cea mai bună cremă pentru ghetă

dă glanțul cel mai frumos și ține pielea durabil Nigrin este de recomandat din punct de vedere sanitar, fiindcă Nigrinul nu închide hermetic pielea, chiar și la folosire continuă, astfel nu împiedică evaporatiunea piccoarelor.

ST. FERNOLENDT, VIENA.

98 16—52 furnisor de curte c. și r.

Se capătă pretotindenea.

Goddam!

In fine un mijloc contra ochilor de găină cu efect repede și sigur.

Inelele pentru ochii de găină

patent american a lui

Cook & Johnson

1 bucată 20 fil. 6 bucăți x Cor. per poștă 20 fil. porto.

Să capătă în toate farmaciile din monarchie, cum și în drogherii-medicinale etc. 118 1—1

Nr. 82/907.

190 1—2

„SPERANTA“

instituit de credit și economii soc. pe acții în Hosman (u. p. Ujegyház).

„A V I S“

»Speranța«, noul instituit de credit și economii soc. pe acții în Hosman-Holczmány (proiectat întâi sub numirea »Hosmăreana« și-a început activitatea la 24 Iulie 1907.

Acoarea credite cambiale, hipotecare și pre obligațiuni cu copenți în condițiuni favorabile.

Primește depuneri până la 1000 Cor. cu 5%, ca depuneri mai mari și stabile cu 6% — plătind și darea eracială.

190 1—2

Direcțiunea.

I. CORNEL DEMETER

farmacist în SZÁSZVÁROS.

PREPARATE MEDICINALE

Conținutul medicamentelor de mai jos sunt folosite de cei mai renumiți profesori și medici și sunt recunoscute de cele mai bune!

Dolicin contra tusei, răgușelei, durerii de piept, ofitei, tusei măgărești, catharului, astmei, greutății de respirat, lungoarei și tusei seci. La copii și copile contra tusei măgărești are efect admirabil. »Dolicin«-ul are efect bun asupra apetitului și întărește corpul, iar flegma o disolvează și astfel mai ușor să-și rupe. Ferbințele și usudatul de noaptn înecat; mărește greutatea corpului și deci contribuie mult la însănătoșire. Prețul 1 Cor. 20 fil. și 2 Cor.

Prav contra durerii de cap. Foarte bun și în cazuri de influență. Prețul 1 Cor.

Capsic unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatismului, răcelilor de cap, dinți și nervii, precum și scintiturilor. Cele mai îmbătrânite boale le vindecă. Prețul 1 Cor. 20 fil. și 2 Cor. — Modul întrebuițării: Părțile corpului unde să simt dureri, să freacă bine seara, apoi să așează în pat și să acopere bine.

Centarin contra morburilor de stomach, precum la lipsa de apetit, mistuirea rea, catharul și aprinderea de stomach, greața și vomarea, zgârciurile cele mai grele: leac sigur! Folosește și la curățirea sângelui. Prețul 1 Cor. 20 fil. și 2 Cor.

Laxon. Închiderea scaunului e cauza diferitelor morhuri, precum palpitarea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de închiderea scaunului, numai decât să comande „Laxon“ purgativ. Prețul 1 Cor.

Kaljodsarsaparil. Mijloc escelent pentru curățirea sângelui la sifilis. morburile tinerețelor, precum la răgușală sifilitică, durere de oase, excese și bube-zgrăbunțe pe față, nas sau pe ori-ce parte a corpului, — ba chiar și la ranele sifilitice 1 sitclă 2 Cor.

Esență contra bătăturilor (ochi de găină) 80 fil. Prav contra opăritului la copii. 60 fil. Prav contra asudatului la mâni și picioare, 60 fil. Unsoare contra rielor. Cu efect sigur și rapid, 1 Cor. 20 fil. Picuri pentru ochii. Are efect sigur în privința conservării și vederii al ochilor. Aceasta întărește ochii, slăbiți delătorează roșiala, și celor slabi de vederi le întărește vederea. 70 fileri. Pilule laxativ purgative. La caz de incuiera scaunului și regularea acestuia, 70 fil. Demibrom, contra insomniei (la amețeli de cap) și neliniște nervoasă, 2 Cor. 60 fileri. Unsoare de casă. Mijloc probat în contra tuturor ranelor, precum sunt bube, umflături, pecingini și alte rane, 1 Cor. Liq. de fer. La copii și la mari contra anemiei, slabi de sânge, slabi de corp — și rămași în dezvoltare. Contra palidității la față. Prețul 2 Cor.

Pentru insecte. Pravuri pentru purcel și alte insecte, 20, 40 fileri. — Pentru stelnite 40. 80 fileri. Contra molilor, 1 pachet 40 fileri. — Hârtie de muște, 10 fileri.

Syrup de zmeură: Un coli poștal de 5 chilo 6 Cor. 50 fileri.

158 3—4

Cea mai renumită bere

a fabricii de bere

Anton Dreher soc. pe ac. în Kőbánya (Steinbruch),

este de recomandat în deosebi onor. p. t. public.

Să capătă în cele mai multe neguțătorii mai bune.

Depozit principal la

M. Samuil Rubinstein, Sibiu.

67 21—

Institut de credit funciar din Sibiu.

Piața mare Nr. 3-5.

Imprumuturi hipotecare pe anuități.

Scrisuri funciare,
scutite de dări.

ce se pot lombarda la banca austro-ungară, se pot depune la toate tribunalele ungare de stat drept cauciune și vadiu și ca cauțiuni de căzătorii militare.

Depuneri spre fructificare.

Dajdia la interesele dela depuneri o plătește institutul.

Escumpțare de cambii.

Avansuri pe efecte publice.

Credite de cont-curent
contra intabulări și altă garanță.

Esecutarea
de fiecare afacere de bancă și de zarafie prin
Cassa de schimb

Sub condițiuni culante, mai cu seamă:
cumpărarea și vânzarea de efecte publice
monete străine,

răscumpărarea cupoanelor și efectelor sortate,
incasarea de cambii, checuri și asemnări,
predarea de asemnări și bilete de credit
pentru străinătate,

Ingrrijirea de coale de cupoane.

luarea efectelor în deposit spre păstrare,

Inchirierea de resorturi de casse de fer

(către deposite), sigure contra incendiului
și a spargerii, etc. 4 17-26

Informațiuni amenunțite se dau cu bunăvoință și fără spese.

Carol Albert

croitor de cavaleri

Sibiu
Strada Faurului Nr. 2

recomandă p. t. publicului

● ● noutățile ● ●

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, cu deosebire deposit mare de stoffe englezești, din cari se esecută după măsură cele mai moderne vestminte, precum: Sacko, Jaquete, fracuri și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

In casuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore.

159 48-52

Pene de pat
boeme ieftine!

5 Kilo: noue, scărmanate cor. 9-60; mai bune cor. 12.-; albe, moi, pufoase, scărmanate cor. 18.-, cor. 24.-; albe ca zăpada, moi, pufoase, scărmanate cor. 30.-, cor. 36.-.

Espedarea franco cu rambursă. Schimb și reprimire se admite pe lângă rebonificare de porto. 168 4-6

Benedickt Sachsel, Lobes 184.
posta Pilsen, Boemia.

La „Cizma roșie“

Vasilie Bann

Sibiu

strada Oanei Nr. 7. — strada Faurului Nr. 16.

În casa sa proprie „La cizma roșie“ cel mai mare depozit de încălziminte pentru bărbați, femei și copii. Pentru provincie comanda se trimite recomandate, la cas de nu corăspund, să primesc îndărpt în schimb. 164 5-24

Aviz.

»Cassa de păstrare în Mercurea«, societate pe acții, dă în chirie localele de prăvălii din edificiul propriu de nou zidit, care e situat la locul cel mai de frunte (colț) din piața Mercurei.

De asemenea dă în chirie imediat localele de magazii și pivnița, zidite în curte pentru depozite de mărfuri, produse și vinuri. Informațiuni să pot lua zilnic, în orele de oficiu, în biroul institutului.

198 1-3

Direcțiunea.

Noroc!

în loc de 3 fl. 50.
numai 1 fl. 95.

costă un orologiu frumos de buzunar Anker-Remontoir de argint-Gloria cu plombe, cu mers de 30 ore, mașinăria prima, cu căsuța gravată frumos, împreună cu arătător de secunde și lanț, frumos aurit sau argintat, cu joujou cu mers precis, numai cu 1 fl. 95.

Mai departe ofer un orologiu aurit remontoir, mașinărie prima elvețiană, 30 ore mers, împreună cu lanț frumos aurit, numai cu 3 fl. pentru fiecare orologiu, garanță în scris de 2 ani.

Espedare cu rambursă prin
Esport de orologe a lui Kohan
Cracovia Nr. 46. 123 1-3

Pentru-ce nu convine să retrimite banii numai decăt. Primit multe comanda ulterioare.

Casă de vânzare

casa din strada Cisnădiei Nr. 39. dimpreună cu grădină, e din mână liberă de vânzare. Informațiuni în strada Harteneck Nr. 64. 194 1-8

Am onoare a face cunoscut onor. p. t. public, că în restaurantul meu, strada Cisnădiei 51 în tractul din dărapt am aranjat o odaie mai mare de oaspeți, încăpătoare de 50-60 persoane, pentru folosință liberă de cătră societăți mai mari, reuniuni etc.

Marele asortiment a culinei mele ieftine, vânzarea de vinuri naturale și cunoscuta bere dela „Trei-stejari“, nu au lipsă de recomandație mai de aproape.

Susnumita odaie este încă de dat pentru câteva zile din săptămână.

Cu distinsă stimă

L. Kwanka,
ospătar

184 2-3

„Arieșana“

institui de credit și economii societate pe acții în
Turda.

Acordă impruturi atât hipotecare cât și cambiale pe lângă 7%.

188 1-3

Direcțiunea.

Atelier pentru
Zugrăvitură bisericască

și
Pictură de firme.

GEORGE BENDORFEAN

zugrav 156 7-15

Sibiu

Hermannsplatz Nr. 3.

lângă Căsarma cea mare.

Jodella

(Uleiul de pește al lui
LAHUSEN)

Cel mai bun, mai cu efect și
mai plăcut uleu de pește.

Acest uleiu formează sânge, înolește sucurile, deșteaptă apetitul și ridică forțele corporale în timp scurt. E de recomandat cu deosebire oamenilor slabi, apoi copiilor rachitici (boală engleză) scrofuloși, slăbuți, remași îndărpt în desvoltare sau la învățătură. Prețul: Cor. 3.50 și 7.-

Cura să poate începe în ori-ce timp, fiindcă să capătă totdeauna proaspăt.

Singurul fabricant: 172 4-10.

Farmacistul Wilh. Lahusen, Bremea.

Fiind imitații, să fim atenți la figura de alăturare și la numele „Jodella“. Toate celelalte preparate ca neveritabile, sunt a să respinge.

Depozit în toate farmaciile din Sibiu.

Nr. 915/907.

192 1-1

Publicațiune.

Comuna Săcădate în 15 Septembrie 1907 la 2 ore după amiază pentru pășunatul de toamnă, iarnă și primăvară esarândează următoarele părți de hotare: »Coșcanele« cu prețul strigării de 600 cor; »Lunca Săcădății« și prundu din sus» cu prețul strigării de câte 100 Cor.; »Pădurea din sus« cu prețul strigării de 300 Cor. și »Pădurea din jos« cu prețul strigării de 500 Cor. Vadiu e la fiecare preț al strigării 10%. Condițiunile speciale să pot vedea în cancelaria comunală.

Primăria comunală.

Nr. 1230/1907.

183 2-2

Publicațiune.

Comuna Avrig esarândează pe calea licitațiunei publice cârciuma comunală pe periodul de 6 ani începând dela 1 Ianuarie 1908.

Prețul strigării 1651 Cor. Vadiu 10%. Condițiunile mai de aproape să pot vedea la subscrisa primăriei.

Avrig, în 16 August 1907.

Primăria comunală:

Răduțiu
not. com.Sperlea
primariu.**Esarândare.**

»Hotelul comunal« din Săliște să dă în arândă pe anii 1908—1910 pe calea licitațiunei publice.

Licitația e verbală și cu oferte închise și să va ținea în 1 Septembrie a. c. st. n. în sala de ședințe a primăriei comunale la 10 ore a. m.

Prețul strigării 2660 Cor. Vadiu 10%. Condițiunile de licitare stau la vedere publică în cancelaria comunală din Săliște.

185 2-2

Primăria comunei.

Să caută

o doică tină, voinică și sănătoasă la un mare proprietar din România. Să plătește 50 coroane pe lună. Cine vrea să se angajeze să răspunda îndată la **Gavril Stefănescu**, Brezoi-Vâlcea, România. 187 1-3

Nr. 1125/1907.

193 1-1

Publicațiune.

Comuna Mundra (com. Făgăraș) esarândează dreptul de pășunat de pe hotarul comunei Mundra începând din 1 Octombrie a. c. până în 22 Martie 1908, pe lângă condițiunile ce să pot vedea în cancelaria comunală din loco în licitația publică ce să va ținea în 21 Septembrie 1907 la 10 ore am.

Prețul strigării 400 cor. vadiu e a să depune 10%.

Mundra, la 25 August 1907.

Primăria comunală.

De esarendat

18 iug. pământ arător, 16 iug. cosător (fânaț). Adresa la administrația foaiei. 186 2-2

Băiați sau fete

din case bune, să primesc în cost și cvartir la o familie românească, cu locuința aproape de claustrul Ursulinelor, a școalei de stat de fetițe și de gimnaziul de stat. A să întreba în strada *Margareta (Margarethen Gasse)* Nr. 8. etagiul I.

191 1-2

In o familie maghiară

din SIBIU să primesc băiați de școală în cost și cvartir, unde poate să li să dea și instrucție privată. Adresa la administrația »Foi Poporului«.

189 1-1

Pentru tipar responsabil Henrie Meltzer.

„RACOTANA“

institut de credit și economii, societate pe acțiuni în
Șeica-mare (Nagy-Solyk) Nagykükülö m. Filiale: Mediaș și Elisabetopole.

Primește depuneri spre fructificare și dă deponenților 5% până la 500 coroane, — pentru depuneri stabile dela 500 coroane în sus cu abdicere de 30 zile 5½%, — Darea de venit după capitalele depuse o plătește institutul separat. — Depuneri până la 3000 coroane, — să pot ridica și — după starea casei — să plătesc fără abdicere. — Depuneri și ridicări să pot face pe cale poștală și să expediază franco.

Tot asemenea acordează credite cambiale, personale, hipotecare și de lombard în modul cel mai culant.

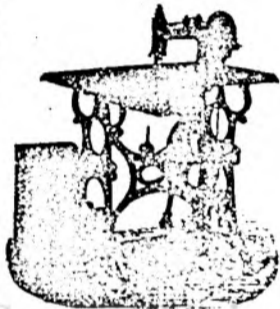
179 3-3

DIRECȚIUNEA.

Gustav Dürr

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,
Sibiu, Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul sea mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat.

17 30-

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seidel & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate scareturile mașinilor de cusut de orice fel precum ace, eurele, elefuri fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de orice fel sunt executate prompt, ieftin și conștientos cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată dela mine dau 5 ani garanție.

Săpun de lapte de erin**Steckenpferd**

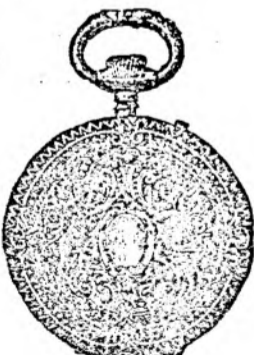
de Bergmann & Co, Drezda și Teschen a/E.

este și rămâne, conform scrisorilor de mulțumită ce sosesc zilnic, cel mai cu efect dintre toate săpunurile medicinale contra pișturilor cum și pentru dobândirea și păstrarea unei piele delicate, moale și un teints rosaceu. Prețul unei bucăți 80 fil. Să află în toate farmaciile, în drogherii, parfumerii și negustorii de săpun și locale de frizeri.

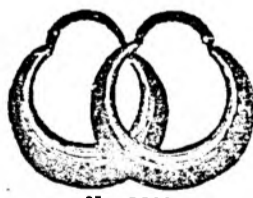
102 16-50

IULIU ERÖS

Sibiu — Nagyszeben.

Nr. 4017 A

Nr. 8800

Nr. 9190

Novități în toate soiurile de oroloage, juvaere, artiole de aur și argint, cadouri de nuntă și botez, inele de fidanțare gata, cercei, lanțuri de oroloage, brățare, utensilii pentru biserică și masă, obiecte de lux de toate soiurile în aur și argint.

Nr. 4017 A. Orologiu de argint Remontoir pentru dame, cu coveriș dublu tare 12 cor. Detto în aur 42 cor. — Nr. 4017 B. Orologiu de argint Remontoir pentru domni, cu coveriș dublu tare, cu diametru de 45 milimetri, 14 cor. — Nr. 4017 C. Orologiu de argint nou Remontoir pentru domni, cu coveriș dublu tare 7 cor. 50 fil. — Nr. 8800. Cercei de aur veritabil 14 carate 8 cor. Detto ceva mai mici 6 cor. Detto în argint, foarte gros aurit 8 cor. — Nr. 9190. Inel de aur veritabil, 14 carate cu corale veritabile sau cu diamant, rubin etc. imitație cor. 11. Detto în aur nou de 6 carate 6 cor. Detto în argint și gros aurit 2 cor. 50 fil. — Fiecare obiect de aur sau argint e esaminat oficios și proba oficioasă vizibilă exact, afară de aceea să garantează în scris, că obiectul e veritabil. Trimitere numai cu rambursă. Preț-curante ilustrate la cerere gratis și franco.

178 3-

Cerneala de imprimat Otto Baer, Drezda—Budařesta.